

“BTA Insurance Company” SE
publiskais ceturkšņa pārskats
2016. gada I. ceturksnis

Šis pārskats sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 24.03.2006 noteikumiem Nr. 61 "Apdrošinātāju publisko ceturšņa pārskatu sagatavošanas noteikumi".

Pārskatā ir ietverta apkopota informācija par uzņēmuma darbību **2016. gada I. ceturksnī** un ir salīdzināma ar iepriekšējiem pārskata periodiem.

Ziņas par uzņēmumu

Uzņēmuma nosaukums	„BTA Insurance Company” SE
Uzņēmuma juridiskais statuss	Eiropas komercsabiedrība
Reģistrācijas Nr., vieta un datums	40003159840, Rīga, 1993. gads
Adrese	K. Valdemāra iela 63, Rīga

Valdes locekļi un to ieņemamais amats	Jānis Lucaus – Valdes priekšsēdētājs (līdz 11.04.2016) Dita Daukste – Valdes loceklis Oskars Hartmanis – Valdes loceklis (līdz 11.04.2016) Lauris Boss – Valdes priekšsēdētājs (no 11.04.2016) Kaspars Ummers – Valdes loceklis (no 11.04.2016)
--	---

Padomes locekļi un to ieņemamais amats	Gints Dandzbergs – Padomes priekšsēdētājs Pauls Dandzbergs – Padomes priekšsēdētāja vietnieks Marts Dandzbergs – Padomes priekšsēdētāja vietnieks Andrejs Galanders – Padomes loceklis Agris Dambenijs – Padomes loceklis
---	---

Pārskata periods 01.01.2016 - 31.03.2016

Ziņas par akcionāriem

Akcionārs	Akciju skaits	% īpatsvars
B5 Holding Limited	31 358	31.36%
HTT Holding Company Limited	28 604	28.60%
MDA Holding Limited	9 797	9.80%
TIA AS	9 578	9.58%
B6 Holding Limited	9 051	9.05%
Citas juridiskas personas	11 612	11.61%

Akcijas nominālvērtība	142.20 EUR
Parakstītais pamatkapitāls	14 220 000 EUR
Apmaksātais pamatkapitāls	14 220 000 EUR

Ārvalstu filiāles Vācija, Apvienotā Karaliste, Francija, Polija

Peļņas vai zaudējumu aprēķina pārskats

Pozīcijas nosaukums	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata gada atbilstošajā periodā
Nopelnītās prēmijas	11 026 453	102 660 166
Citi tehniskie ienākumi, neto	182 359	(46 654 956)
Piekritušās atlīdzību prasības, neto	(6 687 332)	(17 258 029)
Izmaiņas citās tehniskajās rezervēs	-	-
Gratifikācijas, neto	-	-
Neto darbības izdevumi	(4 218 412)	(33 825 538)
Citi tehniskie izdevumi, neto	(116 923)	(4 003 064)
Izmaiņas izlīdzināšanas rezervēs	-	106 693
Ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumi/ienākumi un komisijas naudas maksājumi	(47 304)	(142 684)
Neto procentu ienākumi un dividenžu ienākumi	193 455	1 694 157
Neto realizētā peļņa/zaudējumi no finansu aktīviem un finansu saistībām, kas netiek vērtētas patiesajā vērtībā caur peļņas vai zaudējumu aprēķinu	-	-
Neto peļņa/zaudējumi no tirdzniecības nolūkā turētajiem finansu aktīviem un finansu saistībām	-	-
Neto peļņa/zaudējumi no klasificētiem kā patiesajā vērtībā vērtētajiem finansu aktīviem un finansu saistībām ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(7 822)	1 213 875
Ārvalstu valūtu pārvērtēšanas rezultāts	(103 840)	985 253
Materiālo aktīvu, ieguldījumu ēkās pašu darbības nodrošināšanai, ieguldījumu īpašuma un nemateriālo aktīvu atzīšanas pārtraukšanas peļņa/zaudējumi	-	-
Nolietojums	(181 403)	(964 749)
Pārvērtēšanas rezultāts	6 729	251 713
Ieguldījumu īpašumu vērtības pieaugums/samazinājums	-	-
Citi ienākumi/(izdevumi), kas nav atspoguļoti pārējos posteņos, neto	56 471	(314 216)
Pārskata perioda peļņa pirms nodokļiem	102 431	3 748 621

Apdrošināšanas veidu raksturojošie rādītāji

Apdrošināšanas veids	Bruto parakstītās prēmijas	Neto parakstītās prēmijas	Bruto izmaksātās atlīdzības	Neto izmaksātās atlīdzības	Neto darbības izdevumi
Nelaimes gadījumu apdrošināšana	327 363	327 363	17 020	17 020	76 486
Veselības apdrošināšana	-	-	-	-	34
Sauszemes transporta (izņemot dzelzceļa) apdrošināšana	1 440 832	1 440 832	288 037	288 037	123 649
Dzelzceļa transporta apdrošināšana	-	-	-	-	-
Gaisakuģu apdrošināšana	-	-	-	-	2
Kuģu apdrošināšana	1 903	190	-	-	(49)
Kravu apdrošināšana	-	-	-	-	-
Īpašuma apdrošināšana pret uguns un dabas stihiju postījumiem un pret citiem zaudējumiem	15 588 318	14 514 272	2 670 860	2 670 860	1 752 420
Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	8 143 446	8 064 493	4 250 646	4 250 646	2 040 674
Gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	-	64 362	-	-	8 554
Kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	1 378	137	-	-	(35)
Vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	650 608	496 354	(3 556)	(15 929)	73 785
Kredītu apdrošināšana	-	-	-	-	46
Galvojumu apdrošināšana	100 924	63 917	66 328	66 328	103 102
Dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšana	252 821	235 251	-	-	24 912
Juridisko izdevumu apdrošināšana	-	-	-	-	-
Palīdzības apdrošināšana	100 683	100 683	4 049	4 049	14 832
Kopā	26 608 276	25 307 854	7 293 384	7 281 011	4 218 412

Apdrošināšanas veids	Zaudējumu rādītājs (piekritušās atlīdzību prasības, neto / nopelnītās prēmijas, neto)	Izdevumu rādītājs ((neto darbības izdevumi + citi tehniskie izdevumi, neto - citi tehniskie ienākumi, neto)/nopelnītās prēmijas, neto)	Kombinētais rādītājs (zaudējumu rādītājs + izdevumu rādītājs)
Nelaiemes gadījumu apdrošināšana	34.3%	30.9%	65.2%
Veselības apdrošināšana	-	-	-
Sauszemes transporta (izņemot dzelzceļa) apdrošināšana	62.2%	29.6%	91.8%
Dzelzceļa transporta apdrošināšana	-	-	-
Gaisakuģu apdrošināšana	-	(1.6%)	(1.6%)
Kuģu apdrošināšana	9.5%	(76.8%)	(67.3%)
Kravu apdrošināšana	-	-	-
Īpašuma apdrošināšana pret uguns un dabas stihiju postījumiem un pret citiem zaudējumiem	25.5%	45.8%	71.3%
Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	72.6%	34.2%	106.8%
Gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	-	13.3%	13.3%
Kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	-	(78.6%)	(78.6%)
Vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	105.0%	50.6%	155.6%
Kredītu apdrošināšana	-	(1.7%)	(1.7%)
Galvojumu apdrošināšana	3449.4%	397.3%	3846.7%
Dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšana	16.8%	34.5%	51.3%
Juridisko izdevumu apdrošināšana	-	-	-
Palīdzības apdrošināšana	17.7%	27.8%	45.5%
Kopā	60.65%	39.31%	99.96%

Bilances pārskats

Pozīcijas nosaukums	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata gads
Parakstītais, bet neapmaksātais pamatkapitāls	-	-
Materiālie aktīvi	414 293	457 309
Ieguldījumi zemes gabalos un ēkās	6 737 925	6 795 393
Nemateriālie aktīvi	632 668	555 442
Ieguldījumi radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	29 000 000	29 000 000
Ieguldījumi asociēto sabiedrību pamatkapitālā	1 244 764	1 244 764
Tirdzniecības nolūkā turēti finansu aktīvi	-	-
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finansu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	33 727 276	35 195 703
Pārdošanai pieejami finansu aktīvi	287 974	390 171
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	2 474 702	1 176 887
Aizdevumi un debitoru parādi	28 282 726	14 371 099
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	12 149 782	9 425 942
Nodokļu aktīvi	-	15 000
Pārapirošināšanas līgumi	7 215 884	6 398 769
Nauda kasē un prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	23 641 083	19 775 753
Kopā aktīvi	145 809 077	124 802 232
Kapitāls un rezerves	49 262 714	49 166 161
Apdrošināšanas saistības	81 928 730	67 490 366
Pakārtotās saistības	1 700 000	1 700 000
Klasificētas kā patiesajā vērtībā novērtētās finansu saistības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	-
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētās finansu saistības	8 888 476	3 979 063
Uzkrājumi	949 796	936 214
Nodokļu saistības	1 718 562	32 350
Uzkrātie izdevumi un nākamo periodu ienākumi	1 360 799	1 498 078
Kopā saistības	96 546 363	75 636 071
Kopā kapitāls un rezerves, un saistības	145 809 077	124 802 232

Riski un risku vadība

Apdrošināšana kā uzņēmējdarbības nozare nodarbojas ar riska pārnesei no apdrošinājumaņēmēja uz apdrošinātāju un šī riska pārvaldi. Apdrošināšanas darbībā lielākie riski rodas, apdrošinātājam pieņemot apdrošināmo risku, novērtējot to, izvēloties pārāpdrošināšanas segumu un pildot saistības attiecībā uz noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem. Apdrošinātājs ir pakļauts arī ieguldījumu riskam, kad Sabiedrībai ir jāsedz tehniskās rezerves ar aktīviem, kas ieguldīti dažādos finanšu instrumentos, un tas ietver tirgus risku, kredītrisku, likviditātes risku un operacionālo risku.

Sabiedrības vadība ir identificējusi riskus un izstrādājusi šo risku pārvaldi. Risku pārvalde notiek saskaņā ar sabiedrības valdes lēmumu.

Sabiedrības vadība ir iedalījusi visus riskus šādās lielās grupās:

- Apdrošināšanas riski
- Finanšu riski
- Darbības (operacionālie) riski

Katra no šīm grupām ir sadalīta apakšgrupās, kurā ir identificēti riski, kas varētu ietekmēt kādu no darbības virzieniem. Katram no riskiem ir izstrādāti pasākumu plāni, kas jāveic, lai mazinātu un novērstu riska iestāšanās iespējamību.

1. Apdrošināšanas riski un to vadība

Apdrošināšanas risks ir visbūtiskākais risks, ar ko Sabiedrība saskaras ikdienā.

(a) Risku parakstīšanas stratēģija

Sabiedrības risku parakstīšanas stratēģijas pamatā ir risku diversifikācija, kas nodrošina sabalansēta risku portfeļa uzturēšanu, balstoties uz liela apjoma vienādu risku portfeli, kas tiek turēts vairāku gadu garumā, un kas maina kopējo riska ietekmi.

Risku parakstīšanas stratēģija ir ietverta gada biznesa plānā, kurā ir aprakstīti apdrošināšanas veidi, kuros tiek parakstītas prēmijas, kā arī nozares un sektori, kuros Sabiedrība ir gatava uzņemties risku. Šī stratēģija tiek piemērota individuāliem risku parakstītājiem, izmantojot detalizētu risku parakstīšanas pilnvaru sistēmu, kurā noteikti limiti atsevišķam risku parakstītājam pēc apdrošināšanas veida, biznesa klases un nozares, lai izveidotu atbilstošu risku profilu apdrošināšanas portfeļa ietvaros.

Riska parakstīšanas stratēģija tiek analizēta izmantojot stresa testus un kritisko situāciju analīzi.

Apdrošināšanas produktu tarifu un cenu aprēķinā ir atspoguļoti pašreizējie tirgus apstākļi un ietverti iespējamie pieņēmumi, kas nepieciešami nākotnes rezultātu korigēšanai ar mērķi būtiski ierobežot finanšu risku.

Vadība pastāvīgi uzrauga riska parakstīšanas pilnvaru ievērošanu. Sabiedrības valde izskata darījumus, kuriem nepieciešams īpašs apstiprinājums.

(b) Galveno produktu apraksts

Turpmāk ir aprakstīti to apdrošināšanas līgumu noteikumi, kuriem ir būtiska ietekme uz apdrošināšanas līgumu radīto nākotnes naudas plūsmu apjomu, laiku un paredzamību. Turpmāk ir sniegts Sabiedrības galveno produktu novērtējums un veids, kā riski tiek vadīti.

KASKO

Produkta raksturojums

Šis apdrošināšanas veids kompensē zaudējumus, kas radušies transportlīdzekļa bojājumu vai bojāejas rezultātā. Ir iespējams iegādāties vairākus atsevišķus apdrošināšanas segumus, kas ir saistīti ar apdrošināto transportlīdzekli. Lielākie zaudējumi rodas transportlīdzekļu zādzības vai iznīcināšanas gadījumos.

Riska vadība

Būtiskākie riski, kas saistīti ar šo produktu, ir parakstīšanas risks un atlīdzību prasību attīstības risks.

KASKO apdrošināšanas likmes tiek noteiktas, izmantojot *bonus-malus* sistēmu, saskaņā ar kuru apdrošināšanas prēmija tiek samazināta, ja nav bijuši zaudējumi, un palielināta, ja tādi ir bijuši. Apdrošināšanas summa reti pārsniedz EUR 70 000. Apdrošināšanas prēmijas tiek noteiktas saskaņā ar spēkā esošo apdrošināšanas metodiku. Sauszemes transportlīdzekļi ir iedalīti četrās riska grupās, katrai no tām tiek noteikti atsevišķi apdrošināšanas prēmijas tarifi. Transportlīdzekļu apdrošināšanā parasti tiek ietverts pašrisks.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana (OCTA)

Produkta raksturojums

Šis ir obligāts apdrošināšanas veids, kura noteikumus un atlīdzību kārtību regulē Noteikumi par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu. OCTA apdrošināšana sedz traumu un īpašuma bojājumu atlīdzību prasības Latvijā, kā arī atlīdzību prasības, kas radušās ārvalstīs saistībā ar Green Card sistēmā apdrošinātiem automobiļiem. OCTA atlīdzina zaudējumus, kas nodarīti īpašumam, un veic izmaksas personām nodarīto traumu gadījumā, pārsvarā par ārstniecības izmaksām un īslaicīgu darba nespēju. Tomēr ir iespējamas arī ilgtermiņa atlīdzības, piemēram, pensijas un pabalsti neatgriezenisku darbaspēja zudumu gadījumā, kuras varētu maksāt ilgākā laika posmā arī kā gada maksas (annuities).

Kaut arī pieredze rāda, ka atlīdzības tiek pieteiktas nekavējoties, un tās var nokārtot bez kavēšanās, situācija var mainīties, un OCTA var tikt klasificēts kā „ilgi nokārtojams” (long-tail) apdrošināšanas veids, kad atlīdzības prasības gala izmaksu noteikšanai ir nepieciešams ilgāks laiks.

Riska vadība

Būtiskākie riski, kas saistīti ar šo produktu, ir parakstīšanas risks, konkurences risks un atlīdzību prasību pieredzes risks. Sabiedrība uzrauga izmaiņas vispārējā ekonomiskajā un komerciālajā vidē, kurā tā darbojas, un rīkojas atbilstoši izmaiņām. OCTA apdrošināšanas likmes tiek noteiktas, izmantojot *bonus-malus* sistēmu, saskaņā ar kuru apdrošināšanas prēmija tiek samazināta, ja nav bijuši zaudējumi, un palielināta, ja tādi ir bijuši.

Īpašuma apdrošināšana

Produkta raksturojums

Īpašuma apdrošināšana saskaņā ar polises noteikumiem atlīdzina apdrošinātās personas zaudējumus vai kaitējumu, kas radies apdrošinātā īpašumam, kā arī zaudējumus uzņēmējdarbības pārtraukuma rezultātā, kas radies saistībā ar šo kaitējumu. Īpašuma apdrošināšana nosedz riskus, kas saistīti ar īpašumu, piemēram, ugunsgrēks, cauruļu plīšana,

eksplozija, zagšana un laupīšana, kā arī vētras izraisītu zaudējumu risks. Papildus īpašuma apdrošināšanai ir iespējams iegādāties civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.

Uzņēmējdarbības pārtraukuma apdrošināšana kompensē neiegūto peļņu un fiksētās izmaksas, ja zaudējumus izraisījis risks, kas apdrošināts saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas polisi. Pārdodot šīs apdrošināšanas polises, ļoti liela nozīme ir klientu uzticamībai un finanšu pārskatu patiesumam.

Visbiežāk sastopamie riski privātīpašuma gadījumā ir cauruļu plīšana un ugunsgrēks. Lielāki zaudējumi parasti rodas uguns nelaimju gadījumos.

Kopumā prasības īpašuma apdrošināšanā tiek paziņotas nekavējoties, un tās var nokārtot bez kavēšanās. Īpašuma apdrošināšanas veids tiek klasificēts kā „ātri nokārtojams” (short-tail), nevis „ilgi nokārtojams” (long-tail), kad atlīdzības prasības gala izmaksu noteikšanai ir nepieciešams ilgāks laiks.

Riska vadība

Būtiskākie riski, kas saistīti ar šo produktu, ir parakstīšanas un atlīdzību prasību attīstības riski.

Lai aprēķinātu prēmiju, tiek novērtēts īpašuma veids. Mājokļu apdrošināšanas veidā ir paredzams, ka ir liels īpašumu skaits ar līdzīgu riska profilu. Tomēr komerciālā īpašuma apdrošināšanā var būt savādāk. Vairums komerciālā īpašuma apdrošināšanas piedāvājumu ietver gan izvietojumu, gan biznesa veidu, gan ieviestos drošības līdzekļus kopumā. Prēmijas aprēķināšana atbilstoši šo polišu riskam būs subjektīvs, tāpēc arī riskants process.

Īpašuma apdrošināšana ir pakļauta riskam, ka apdrošinātais pieteiks viltotas vai spēkā neesošas prasības vai arī uzrādīs lielāku atlīdzības summu. Tas lielā mērā izskaidrojams ar ekonomisko apstākļu ietekmi uz īpašuma apdrošināšanas portfeļa ienesīgumu. Apdrošināšanas riska vadība tiek īstenota, galvenokārt izmantojot cenu noteikšanas mehānismus, neatkarīgu īpašumu novērtēšanu saskaņā ar starptautiskiem standartiem, produktu izstrādi, risku izvēli un pārapirošināšanu. Sabiedrība uzrauga izmaiņas vispārējā ekonomiskajā un komerciālajā vidē, kurā tā darbojas, un rīkojas atbilstoši izmaiņām.

(c) Apdrošināšanas riska koncentrācija

Apdrošināšanas procesā riska koncentrācija rodas, ja kāds atsevišķs notikums vai notikumu virkne var nozīmīgi ietekmēt Sabiedrības saistību apjomu. Riska koncentrācija var rasties saistībā ar vienu apdrošināšanas līgumu vai vairākiem saistītiem līgumiem, kuru rezultātā var rasties būtiskas apdrošināšanas saistības.

Riska koncentrācija var izveidoties dažādu likumsakarību un gadījumu rezultātā. Biežākā riska koncentrācija tiek novērota veidos, kuros tiek apdrošināta fiziska persona, t.i., palīdzības vai nelaimes gadījumu apdrošināšana, kad personu grupa cieš nelaimes gadījumā, un visas šīs personas ir apdrošinātas Sabiedrībā. Īpašuma apdrošināšanā riska koncentrācija varētu izveidoties, ja vienā nelielā, blīvi apbūvētā apgabalā iestājas kāds no riskiem (piem., ugunsgrēks), kas viegli var pārvietoties no viena objekta uz otru, un šo darbību nav iespējams novērst.

Tāpat vadība apzinās, ka ir iespējama riska koncentrācija uz vienu uzņēmumu vai tautsaimniecības nozari kopumā, kuram tiek apdrošināti vairāki riski. Apdrošinot šādus riskus, obligāts priekšnosacījums ir izvērtēt klienta finansiālo stāvokli un kapacitāti, kā arī noteikt, cik lielas finansiālās saistības var rasties, cik lieli riski Sabiedrībai jau ir attiecībā uz šo klientu un kādus tā vēl var atļauties uzņemt. Novērtējot finanšu riskus, tiek izpētītas ekonomiskās attīstības tendences un riski, kas varētu ietekmēt attiecīgo nozari.

Lai mazinātu zaudējumus, kas varētu rasties riska koncentrācijas gadījumā, Sabiedrība izmanto pārapirošināšanu – pārapirošinot gan proporcionāli, gan neproporcionāli. Veicot pārapirošināšanu, Sabiedrības daļa riskā tiek noteikta gan par vienu objektu, gan par vienu notikumu, kurā zaudējumi var tikt radīti vienlaicīgi vairākiem objektiem. Šādi riski ir

pārapprošināti praktiski visos apdrošināšanas veidos. Sabiedrības pielietoto pārapprošināšanas politiku ir apstiprinājusi Sabiedrības valde.

Šo risku vadībā Sabiedrība izmanto divas svarīgākās metodes. Pirmkārt, risks tiek parakstīts, izmantojot atbilstošu parakstīšanas politiku. Riska parakstītājiem ir atļauts parakstīt riskus tikai tad, ja paredzamā peļņa ir proporcionāla pieņemtā riska apjomam. Otrkārt, riska vadībā tiek izmantota pārapprošināšana. Sabiedrība iegādājas pārapprošināšanas segumu dažādos atbildības un īpašuma apdrošināšanas veidos. Sabiedrība pastāvīgi novērtē izmaksas un ieguvumus, kas saistīti ar pārapprošināšanas programmu.

Sabiedrība nosaka kopējo risku, kuru tā ir gatava uzņemt attiecībā uz riska koncentrāciju. Sabiedrība uzrauga šos riskus gan risku parakstīšanas laikā, gan katru mēnesi, pārbaudot ziņojumus, kuros uzrādīta galveno risku koncentrācija, kurai Sabiedrība ir pakļauta. Sabiedrība izmanto vairākus modelēšanas instrumentus, lai pārraudzītu riskus, lai novērtētu pārapprošināšanas programmu efektivitāti un neto riskus, kuriem Sabiedrība ir pakļauta.

Koncentrācijas risks tiek testēts un izvērtēts dažādos scenāriju testos. Ar šo testu palīdzību tiek novērtēts kādu koncentrācijas risku sabiedrība var uzņemt.

(d) Katastrofas

Sabiedrības vadība apzinās, ka ir iespējami katastrofu riski. Sabiedrības darbības ģeogrāfiskajos apstākļos šie riski visvairāk ir saistīti ar metroloģiskām parādībām: vētras, plūdi, dabas stihijas (krusa, sniegs, apledējumi utt.). Liela mēroga ugunsgrēki un zemestrīces ir maz ticamas, bet varbūtība pastāv. Raksturīgākās katastrofas ir plūdi un vētras. Lai mazinātu katastrofu risku ietekmi uz Sabiedrību, tiek izmantota pārapprošināšana. Pārapprošināšana ir gan proporcionāla, gan neproporcionāla. Lielākajiem riskiem papildus tiek veikta fakultatīvā pārapprošināšana. Sabiedrībā ir izstrādāta metodika paturētās riska daļas noteikšanai. Tā ir atkarīga no daudziem faktoriem un vēsturiskās statistiskās informācijas katrā produktu grupā. Pēc vadības domām, veiktie pasākumi, kas mazina katastrofu risku ietekmi uz Sabiedrību, ir pietiekami. Arī katastrofu risks tiek testēts un izvērtēts scenāriju testos.

(e) Apdrošināšanas risku vadība

Sabiedrība ir izstrādājusi dažādus kontroles un vadības mehānismus, lai ierobežotu apdrošināšanas risku. Visos apdrošināšanas veidos tiek izstrādāti nosacījumi un noteikumi, kas ir saistoši gan Sabiedrībai, gan klientiem. Nosakot kopējo risku un Sabiedrības pieņemtā riska apjomu, ir jāievēro noteikta metodoloģija, kas izstrādāta katram apdrošināšanas veidam. Sabiedrība ir izveidojusi riska parakstīšanas nodaļu, kurā strādā personāls, kas atbild par atsevišķu apdrošināšanas veidu attīstību, apdrošināšanas noteikumiem un nosacījumiem, kā arī riska novērtēšanas metodēm. Turklāt ir noteikti limiti, līdz kuriem noteikti darbinieki drīkst pieņemt lēmumu par riska parakstīšanu. Nosakot šos limitus, tiek ņemta vērā darbinieku hierarhija, t.i., jo augstāks amats, jo lielāku risku drīkst parakstīt.

Lai arī iepriekš aprakstītie pasākumi ir ieviesti un riski tiek pārvaldīti, Sabiedrības vadība apzinās, ka pastāv risks, ka apdrošināšanas riska novērtējums nav bijis kvalitatīvs un ir pieņemti nepareizi lēmumi. Turklāt pastāv risks, ka apdrošināšanas atlīdzības tiks noteiktas neatbilstoši nodarītajiem zaudējumiem vai arī atlīdzību prasību administrēšana prasīs ilgu laiku.

Lai samazinātu šos riskus, Sabiedrība ir izstrādājusi un izmanto kvalitātes vadības sistēmu, kurā aprakstīti visi procesi un kārtība, ko Sabiedrība ievēro apdrošināšanas administrēšanas un atlīdzību prasību noregulēšanas gaitā. Kvalitātes vadības sistēmā ir noteikts, kad un kādos apstākļos ir jāievēro noteiktas procedūras. Kvalitātes novērtēšanu var veikt jebkuram procesam un noteikt, vai šis process tiek veikts, ievērojot Sabiedrības intereses un paredzētās procedūras. Par procesu novērtēšanu ir atbildīga kvalitātes vadības nodaļa, kura regulāri sniedz Sabiedrības vadībai informāciju par procesu vadību Sabiedrībā. Pamatojoties uz šo

novērtējumu, vadība var pieņemt atbilstošus lēmumus, lai samazinātu risku, kas saistīts ar apdrošināšanas procesiem.

(f) Pieņēmumi un jūtīguma analīze pamatbiznesā

Pieņēmumu novērtēšanas process

Pieņēmumu noteikšanas procesa paredzētais rezultāts ir neitrālas aplēses attiecībā uz visticamāko vai paredzamo iznākumu. Pieņēmumos izmanto Sabiedrības datus, un šie dati tiek iegūti no ik gadu veiktās detalizētās izpētes. Pieņēmumi tiek pārbaudīti, lai nodrošinātu to atbilstību tirgus inflācijas likmēm vai citai publicētai informācijai. Pastiprināta uzmanība tiek veltīta pašreizējām tendencēm un, ja iepriekšējos gados nav pieejama pietiekoša informācija, lai būtu iespējams ticami noteikt atlīdzību attīstību, tiek izmantoti piesardzīgi pieņēmumi.

Notikušo vēl nepieteikto atlīdzību prasību rezervju apjomu var ietekmēt inflācija, risks, ka lielas atlīdzības tiks pieteiktas novēloti, atlīdzību pieteikšanas un citu risku pieteikšanas sezonālitate.

Tehnisko rezervju aprēķināšanā izmantotais galvenais pieņēmums ir tāds, ka atlīdzību prasību statistika ir stabila. Vadība paredz, ka atlīdzību prasību attīstība nākotnē būs tādi pati, kāda tā bija pagātnē. Rezerves netiek diskontētas.

Uzņēmējdarbības specifikas dēļ ir ļoti sarežģīti paredzēt atlīdzības iznākumu un pateikto atlīdzību prasību galējās izmaksas. Katra pieteiktā atlīdzības prasība tiek analizēta atsevišķi, izvērtējot prasības apstākļus, pieejamo informāciju no zaudējumu regulētājiem un vēsturisko informāciju par līdzīgu prasību apmēru. Apdrošināšanas gadījumu aplēses tiek regulāri pārskatītas un atjaunotas, iegūstot jaunu informāciju. Rezervju apjoms ir balstīts uz pašreiz pieejamo informāciju. Tomēr galējo saistību apjoms var atšķirties notikumu vai katastrofu dēļ, kas notikušas pēc aplēšu veikšanas. Daudzu apstākļu ietekmi, kas nosaka galējo zaudējumu izmaksu apmēru, ir sarežģīti aplēst. Tehnisko rezervju aplēšu sarežģītība ir atkarīga no apdrošināšanas veida, jo pastāv atšķirības apdrošināšanas līgumos, atlīdzību prasību sarežģītībā, prasību apjomā un nozīmīgumā, prasības rašanās datuma noteikšanā un prasības paziņošanas perioda ilguma.

IBNR rezervju izmaksas attiecībā uz vairumu risku tiek aplēstas, izmantojot vairākas statistikas metodes. Svarīgākās metodes, kuras tiek izmantotas un nav mainījušās kopš iepriekšējiem gadiem, ir šādas:

- *chain ladder* metodes, kurās tiek izmantoti vēsturiskie dati, lai aplēstu līdz šim izmaksāto un notikušo galējo prasību izmaksu proporciju;
- attīstības faktoru metodes, kuras novērtē apdrošināšanas gadījumu skaitu katrā dotajā laika momentā;
- paredzamo zaudējumu likmes metodes, kurās tiek izmantotas Sabiedrības paredzamās zaudējumu likmes attiecīgajā apdrošināšanas veidā.

Pielietotās metodes vai metožu kopuma izvēle ir atkarīga no negadījuma iestāšanās gada, apdrošināšanas veida un vēsturiskās atlīdzību prasību attīstības.

Tā kā šajās metodēs tiek pielietota informācija par vēsturisko atlīdzību attīstību, tiek pieņemts, ka vēsturiskais atlīdzību attīstības modelis atkārtosies arī nākotnē. Pastāv vairāki iemesli, kāpēc tā varētu nenotikt, un tas tiek ņemts vērā, modificējot metodes. Šie iemesli ietver:

- izmaiņas procesos, kas ietekmē izmaksāto un pieteikto prasību attīstību/reģistrēšanu (piemēram, izmaiņas atlīdzību rezervju izveides procedūrās);
- ekonomiskas, juridiskas, politiskas un sociālas tendences (kas veicina savādāku nekā paredzēts inflācijas līmeni);
- izmaiņas darbības jomā;
- nejaušas svārstības, ieskaitot lielu zaudējumu ietekmi.

Sabiedrībā regulāri notiek rezervju pietiekamības kontrole.

2. Finanšu riski un risku vadība

Sabiedrība ir pakļauta finanšu riskiem, jo tā veic darījumus ar finanšu instrumentiem. Finanšu riski ietver tirgus risku, kas ietver cenu, procentu likmju un ārvalstu valūtas riskus, kredītrisku un likviditātes risku. Turpmāk ir sniegts finanšu risku apraksts un kopsavilkums par metodēm, kuras Sabiedrība izmanto šo risku vadībā. Šie riski Sabiedrībai rodas ikdienas uzņēmējdarbības rezultātā.

Šādiem finanšu riskiem var tikt pakļauti Sabiedrības finanšu aktīvi un finanšu saistības, tai skaitā ieguldījumi, noguldījumi bankās, apdrošināšanas debitori un pārapirošināšanas aktīvi:

- **Tirgus risks:** negatīvi izmainoties tirgus situācijai, var tikt ietekmēti apdrošinātāja aktīvi un/vai saistības, investīcijas var zaudēt savu vērtību, aktīvu ienesīgums var samazināties; tirgus riski iekļauj procentu likmju risku, kapitāla cenas risku un valūtu risku;
- **Kredītrisks:** Sabiedrībai var rasties finanšu zaudējumi līgumā noteikto saistību nepildīšanas gadījumā;
- **Likviditātes risks:** noteiktos nelabvēlīgos apstākļos apdrošinātājam, lai spētu nokārtot saistības, var būt nepieciešams pārdot aktīvus par zemāku cenu, nekā to patiesā vērtība.

(a) Tirgus risks

Finanšu instrumenti un pozīcijas ir pakļautas tirgus riskam, kas nozīmē, ka izmaiņas tirgus apstākļos nākotnē var samazināt vai palielināt instrumenta vērtību. Sabiedrība ir pakļauta potenciālam ieguldījumu riskam, gūstot zaudējumus no finanšu aktīviem, finanšu saistībām, pārapirošināšanas un apdrošināšanas līgumsaistībām, procentu likmju izmaiņu, ārvalstu valūtas maiņas likmju un kapitāla instrumentu cenu izmaiņu rezultātā.

Ieguldījumu riska ierobežošanai ieguldījumi tiek veikti dažādos finanšu instrumentos. Izvēloties finanšu instrumentus, tiek ievērotas „Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā” noteiktās prasības.

Veicot ieguldījumu darbību, finanšu pārvaldes darbinieki ievēro pilnveidotās ieguldījumu procedūras, kurās noteikti daudzi jautājumi, kas saistīti ar ieguldījumu riska kontroli un ierobežošanu.

Ieguldījumu risks tiek ierobežots divējādi – pirmkārt, diversificējot ieguldījumu portfeli, otrkārt, analizējot aktīvu pirms tā iegādes un regulāri iegūstot pieejamo informāciju par to vēlāk.

(b) Valūtas risks

Valūtas risks: nelabvēlīgi mainoties valūtas kursam, Sabiedrība var ciest zaudējumus.

Daļa no apdrošināšanas saistībām ir noteiktas ārvalstu valūtās. Sabiedrības politika paredz ierobežot valūtas kursu svārstību risku attiecībā uz zināmajiem un gaidāmajiem darījumiem ārvalstu valūtā. Valūtas risks tiek mazināts, veicot ieguldījumus atbilstošās valūtās. Sabiedrība darbojas Eiropas valstīs, kur lielākoties vietējās naudas vienības ir eiro, kas samazina valūtas risku iespējamību. Sabiedrība neveic nekādus spekulatīvos darījumus, kuri varētu palielināt valūtas kursa svārstību risku.

(c) Cenas risks

Cenas risks nozīmē, ka tirgus cenu izmaiņu rezultātā finansu instrumenta vērtība var mainīties. Šādas izmaiņas var radīt gan tādi faktori, kas attiecas vienīgi uz attiecīgo instrumentu, gan faktori, kas ietekmē visus tirgū apgrozītos finansu instrumentus. Cenas risks rodas, kad Sabiedrība pieņem finansu instrumentu garo vai īso pozīciju.

(d) Procentu risks

Procentu likmju svārstību risku ierobežojošie pasākumi Sabiedrībā tiek īstenoti, izvērtējot procentu likmju riska ietekmi uz Sabiedrības finanšu rādītājiem. Sabiedrībai nav būtisku saistību, par kurām jāmaksā procenti, un ievērojama daļa no procentu nesošiem aktīviem ir ar fiksētu procentu likmi. Sabiedrība nav pakļauta būtiskam procentu likmju svārstību riskam un procentu likmju svārstību ietekmei, kas rodas no Sabiedrības procentus nesošo aktīvu un saistību atšķirīgiem dzēšanas termiņiem vai procentu termiņstruktūras profila.

(e) Likviditātes risks

Saskaņā ar apstiprināto ieguldījumu politiku BTA finanšu nodaļas darbiniekiem ir jānodrošina, ka vismaz 30% no aktīviem, kas nepieciešami tehnisko rezervju segšanai, ir izvietoti ieguldījumos ar augstu likviditāti.

Par ieguldījumiem ar augstu likviditāti tiek uzskatīti šādi aktīvi:

- 1) prasības uz pieprasījuma pret kredītiestādēm;
- 2) pārējās prasības pret maksātspējīgām kredītiestādēm (termiņnoguldījumi utt.), kuru atlikušais atmaksas termiņš nepārsniedz 30 dienas, un noguldījumi ar citu termiņu, ja līgums paredz iespēju izņemt naudu pirms dzēšanas termiņa (atskaitot līgumā noteiktu soda naudu par pirmstermiņa noguldījumu izņemšanu, ja tāda ir);
- 3) ieguldījumi vērtspapīros, kuriem ir pastāvīgs ierobežots tirgus, t.i., tos ir iespējams ātri pārdot bez būtiskiem zaudējumiem vai var izmantot kā ķīlu kredīta iegūšanai.

(f) Kredītrisks

Sabiedrība ir pakļauta kredītriskam, kas nozīmē, ka darījuma puse nebūs spējīga pilnā apmērā un noteiktajā laikā dzēst savas saistību summas. Sabiedrība strukturē pieņemtā kredītriska līmeņus, nosakot limitus attiecībā uz pieņemtā riska apjomu vienam vērtspapīru emitentam, debitoram, aizņēmējam vai iepriekš minēto grupām. Šādi riski tiek regulāri uzraudzīti.

Sabiedrība ir novērtējusi iespējamo izsniegto aizdevumu nodrošinājumu vērtības samazināšanos, ņemot vērā pašreizējo tirgus situāciju, un ir izveidojusi uzkrājumus aizdevumu vērtībai, kas pārsniedz nodrošinājuma vērtību.

Kredītriskus pārvalda, regulāri analizējot emitentu, aizņēmēju un potenciālo aizņēmēju spēju atmaksāt procentu un pamatsummas saistības un attiecīgi nosakot aizdevuma limitus.

Ja nepieciešams, nodrošinājumu pašreizējo tirgus vērtību novērtē neatkarīgas vērtēšanas sabiedrības vai pašas Sabiedrības speciālisti.

Kredītrisks rodas saistībā ar tiešās apdrošināšanas debitoriem un pārapirošināšanas debitoriem, un tas ir risks, ka darījuma puse nespēs pildīt savas maksājumu saistības.

Apdrošināšanas debitori

Vadība regulāri uzrauga tiešās apdrošināšanas debitorus un anulē polises, ja apdrošinājuma ņēmējam ir dots atbilstošs paziņojums, bet attiecīgā summa nav samaksāta.

Pārapirošināšana

Sabiedrība pārapirošina daļu parakstīto risku, lai kontrolētu zaudējumu riskus un aizsargātu kapitāla resursus. Sabiedrība iegādājas fakultatīvo un obligatoro, gan proporcionālo, gan zaudējumu pārsniegumu (Excess-of-Loss/XL) pārapirošināšanu, lai samazinātu neto riskus un nepārsniegtu faktisko maksātspējas normu. Sabiedrība iegādājas arī pārapirošināšanas līgumus galvenajos apdrošināšanas veidos, kas aizsargā Sabiedrību no jebkādiem kopējiem kumulatīviem zaudējumiem, kas var rasties no vairākām prasībām, kas rodas no viena un tā paša notikuma.

No 2008. gada Sabiedrība ieviesa izmaiņas pārastrošināšanas politikā, padarot to vēl konservatīvāku. Tagad pārastrošinātāji tiek piesaistīti ne tikai lielu risku apdrošināšanā, bet arī tiek iegādāta papildu aizsardzība ikdienišķu un pat salīdzinoši nelielu risku netipiskai akumulācijai. Atsevišķiem apdrošināšanas veidiem (KASKO, dzelzceļa, kravu, iekārtu apdrošināšana) XL vienošanās ir aizstātas ar Prioritātes kopējo XL vienošanos (Priority Aggregate XL Treaty).

Cedētā pārastrošināšana ietver kredītrisku, un summas no pārastrošinātājiem tiek atzītas atgūstamā apmērā, atkaitot zināmos maksātspējas gadījumus un neatgūstamās summas. Sabiedrība pastāvīgi uzrauga pārastrošinātāju finansu stāvokli un periodiski pārbauda pārastrošināšanas līgumus.

Pārastrošināšana tiek veikta pasaulē plaši pazīstamās pārastrošināšanas sabiedrībās ar ļoti labu reputāciju.

Veicot pārastrošināšanu, tiek ievērots, ka pārastrošināšanas sabiedrību reitings nevar būt zemāks par Standard & Poor's vērtējumu BBB- (vai citas starptautiskas reitingu aģentūras analogu vērtējumu). Praktiski visa pārastrošināšana tiek veikta pārastrošināšanas sabiedrībās, kuru reitings nav zemāks par Standard & Poor's vērtējumu A-.

Pārastrošināšanas sabiedrības savas saistības sedz laika periodā līdz 30 dienām. Pārastrošināšanas līgumos tiek noteikti arī gadījumi, kad, apdrošināšanas atlīdzībai pārsniedzot noteiktu summu, pārastrošināšanas atlīdzība ir jāizmaksā nekavējoties.

3. Darbības riski un to vadība

Sabiedrība ir noteikusi, ka klientam ir jāsaņem kvalitatīvus apdrošināšanas pakalpojumus. Lai to nodrošinātu, Sabiedrība izvērtē būtiskākos riskus un nosaka risku ierobežošanai piemērotāko rīcību. Risku vadības efektivitāti pārrauga Sabiedrības valde. 2012. gada beigās ir izveidota Kvalitātes un darbības risku departaments, kura viens no uzdevumiem ir ieviest un uzturēt nepārtrauktu, sistemātisku un savlaicīgi reaģējošu risku vadības sistēmu.

Ieviešot konkurētspējīgu atalgojumu un uzturot motivējošu darba vidi, Sabiedrība veido komandu, kurā ir kvalificēti, prasīgi un pieredzējuši darbinieki. Sabiedrībā ir izveidots mācību centrs, kas nodarbojas ar darbinieku kvalifikācijas celšanu. Ir izveidota darbiniekiem pieejama zināšanu bāze, kuru iespējams pielietot ikdienas darbā. Informācijas sistēmām (IS) ir būtiska loma darbības efektivitātes nodrošināšanā. Sabiedrības vadība pievērš lielu uzmanību, lai šīs sistēmas būtu darboties spējīgas un atbilstu mūsdienu prasībām. Veicot informācijas sistēmu risku analīzi, Sabiedrība nosaka rīcību, kas nodrošina sistēmu nepārtrauktu darbību vai tās atjaunošanu atbilstošā laikā.

2012. gads ir bijis pagrieziena gads ceļā uz procesu automatizāciju, ir uzsākti un sekmīgi turpinās vairāki projekti. To sekmīgu norisi veicina risku izvērtēšana projektos un savlaicīgi noteikta atbilstošā rīcība.

Būtiskākie sadarbības partneri:

Pārapsdrošinātāji

Pārapsdrošinātājs	Pārapsdrošinātāja reitings	Reitingu piešķirusi aģentūra	Pārapsdrošinātāja reģistrācijas vieta (valsts)
SWISS RE EUROPE S.A.	AA-	Standard & Poor's	Luksemburga
R+V Versicherung AG	AA-	Standard & Poor's	Vācija
SCOR Global P&C SE	AA-	Standard & Poor's	Francija
Nacional de Reaseguros S.A.	A-	Standard & Poor's	Spānija
AXIS Re SE	A+	Standard & Poor's	Īrija

Apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas brokeri

Brokeris	Pakalpojuma veids	Reģistrācijas vieta (valsts)
AON Benfield	Pārapsdrošināšanas starpniecība	Vācija
GENERAL BROKER INTERNATIONAL SRL	Pārapsdrošināšanas starpniecība	Itālija

Darbības stratēģija un mērķi

BTA darbības stratēģija un mērķi ir vērsti uz to, lai kompānija būtu uzticama un profesionāls apdrošinātājs, kas apmierina klientu vēlmi saņemt kvalitatīvus apdrošināšanas produktus jebkurā klientam izdevīgā veidā un vietā.

Lai BTA kļūtu vēl pieejamāka esošiem un potenciālajiem klientiem, mēs paplašinām savu brokeru sadarbības loku ar jauniem brokeriem. Savu mērķu sasniegšanai BTA pielieto individuālu attieksmi pret katru klientu un BTA darbinieki konkrētajā situācijā meklē piemērotāko apdrošināšanas risinājumu katram klientam. Klientu apkalpošanai visā uzņēmumā ir ieviesti augsti, ikvienam darbiniekam saistoši standarti.

Uzņēmuma struktūrvienības un filiāles

Klientu apkalpošanas vietas, kur iespējams saņemt BTA apdrošināšanas pakalpojumus:

<http://www.bta.eu.com/lv#about-bta-europe>